

16 [ב"ק:א:טו:] א [ב"ק:א:טו:] ב
כא: ט. נט. לקמן פ"ב. [ב"ק:א:טו:] ג
ד [ב"ק:א:טו:] ה [ב"ק:א:טו:] ו [ב"ק:א:טו:] ז
ע"ה.

גליון הש"ס

ה"ס ד"ה את וכו' ולא
כ"ה דפסק באב"י עין
קדושין דף נ"ג ע"ה ח"ס
ד"ה צ"ל דגנבה יע"ז, [ב"ק:א:טו:]
בנימין זאב ט"ז ע"ד
מלך ע"ב:

רבינו הנגל

כל המפקיד על דעת
שימסרוה מי שנפקדון
אצלו לבניו הגדולים
ולאשון הוא מפקיד, דלא
ערך ליה ממונא דהרביה
מדידה, וממונא דדידה
אשון ובניו נטרי ליה. וכן
הלכה, דהנדרתניא חייק
מתני' כ"בא. אמ' רבא
ה"ל' ש"פ ש"פ לשרי
חייב, וזמנא דתם
ש"פ לשרי ש"פ דעולוי
עליה לשרותיה, חייב.
והני מילי היכא דיכיל
למימרא אתה מהימנא לי
בשבעה האיך לא מהימנא
לי בשבעה, ואי מיחבירי
דאיהו נמי הוה מפקיד
גביה כגון מעשה דגינאי
בהאיא סבתא, פטור.
אתם' פשע בה ויצאת
לאגם ומתה כדרכה, אביי
משמיה דרבה אמ' חייב.
רבא משמיה דרבה אמ' אביי
פטור, וקיימי' לן בהא
כאביי, דאסיקנא הילכת'
תחילתו בפשיעה וספו
באונס חייב, ורבה אביי
דאי הדרא לגבי מרה
פטור, דהא הדרא לה.
ומרה רבא היכא דגנבה
גנב מאגם ומתה כדרכה בי
גנב מחייב, מאי טעמא?
גנב ש"פ מלאך המן, וכן
ש"פ מלאך המן, וכן
בי גנב הוה קיימא. מתוב
רמי בר חמא לאביי, ועלה
לראשי צוקין, פי' בראשי
ההרים שעולין והאבנים
וצורים שלו כסביתים.
ונפלה, אין זה אונס.
חייק' מינה את פתח הוי
אונס ופטור, אמאי ונימא
אוריא דהר קטיליה, ופרקי'
זו אינה פשיעה, שהרי
העלה למרעה שמן וטוב.
אי הכי אפי' נפלה היא
פטור, ודחין התם מפני
שהיה לו לתוקפא כדי
שלא תפול ולא תקפא, אי
הכי הא דתנינן עלתה
לראשי צוקין ונפלה הרי
זה אונס, אמאי הכא נמי
נימא הוה לו לתקפא, כיון
שלא תקפא מחייב, ופרקי'
סיפא כגון שנתחוקק עילו,
שהחוקק בה בכל כחו
ומשכחו ועלתה ומשכחו
וירדה ונפלה, מאי הוה ליה
למייעבד, הילכך פטור.
ואפי' דאמ' רבא בי דין
דלא דאין כוחו לאו דיינא
הוא, לית הילכת' כוותיה,
סוגין דשמעתא כולה
כאביי הוא דסלקא, אמ' ר'
יוסי ביצי' הוה עושה מחויה
בפרתי של חביוני' אלא
תחזירי פרה לבעליה.
אסיק', שמואל אמ' חלוק
ר' יוסי

על דעת אשמו וזניו. על דעת שהנפקד מוסרו לאשמו וזניו הגדולים ואין יכולין לומר אין ראונו כו': דיקא נמי. דהאי דגדולים פטורין דוקא זניו נקט ולא אחרים: דא"כ. דלאחרים נמי גדולים פטור ליתני או שמסרן לקטנים סתמא: שבוועה. שלא פשע בה: האיך לא מהימנא לי. ואני אומר שישנה צדו או אכלה או פשע בה: פשע בה. שלא נעל צפניה כראוי: ויאלס לאגם. מקום שאינה משתמרת שם אלא זאבים ולא אלא גנבים ומיהו לא אכלה לא זאבים ולא גנבים: ומסה. דהוי תחילתו צפשיעה שמה יטרפוה זאבים וסופו לא אצדה צחותה פשיעה אלא צדור שהוא אונס: לא מיציעיא למ"ד. לקמן צפקין (דף ג"ב). גבי ההוא דלוחמי צדורין צריפא דלוחמי דהויא פשיעותא לגבי נורא ונטירתא לענין גנבי ואיגנבו וגיניה לגבי שומר חנם אונס הוא: אלא אפילו למ"ד פטור הכא חייב. דהתם היכא פשיעותא אלא לענין נורא אכל הכא איכא למימר צפשיעה מתה שאס היתה צבית לא מתה ויילתה לאגם היא פשיעה מיתמה דשמה אכל המזוי צאגס קטלה: מה לי הכא כו'. אכל התם גבי זויי אס שטרס כהלכתם דקי"ל (טז) כספסי' אין להם שמייה אלא צקרקע לא נגנבו ואפי' דקי"ל צריפא דלוחמי אין דרך גנבים לצקש שם מעות ואונס הוא מיהו ע"י שלא שמר כדן שמייתם אצדו אכל פרה זו אס היתה צבית נמי היתה מתה: דאיגנבה גנב מאגס. שזהו דבר שהוא פשיעה אכל יילתה לאגם אפי' שוקפה מתה צי גנב חייב ולא אמר אי הוה צבית שומר נמי הוה מתה: מ"ע. משעת גניבה היא אצורה מן הצעלים דאי נמי צקקה מלאך המות צי גנב הוה קיימא הלכך החיוב צל לו על שעת הגניבה: הא דאוסוס ר' אבא. לעיל מהשוכר פרה והשאלה לאחר לימא אין ראונו כו': ושני ליה ששנתנו לו הצעלים רשום. מאי דוחקיה לשנויי הכי נימא ליה אס אירע בה אונס אחר דמנינו למימר אס היתה צבית לא נאנסה היה חייב אכל זו מתה כדרכה מלאך המות נמי צבית שוכר קטיל לה ומדלל שני ליה הכי שמעינן למ"ד תחילתו צפשיעה וסופו צאגס חייב לא שנה אונס מלאך המות משאר אונסין: לדידכו. דלמרייתו טעמא דשומר שמסר לשומר חייב משום אין ראונו איכא לאוטובה להיא ומאי דניחא ליה לרבי אמי שני ליה אנא לא סבירא לי לא אתקפתא ולא שניאו דלדידי דלמרי לעיל טעמא משום דלא מהימנא ליה שבוועה ליכא לאוטובה כלל שהרי שוכר עזמו נשבע לו כדתנן ישבע השוכר שמתה כדרכה: העלה לראשי צוקין. שומר שהעלה לראשי הרים אלא פשיעה דדרכה לפול: הא מסה

דאם בן ייתני קטנים סתמא. וא"ת תקשה לרז וי"ל דזניו נקט לרבותא דסד"א דעל דעת זניו הקטנים נמי מפקיד דרגילות הוא שלפעמים מוסר חפציו לזניו קטנים קמ"ל אי נמי לכך נקט זניו ולא נקט קטנים סתמא משום דברי השומר ומותר משום דעל דעת זניו הגדולים מפקיד אכל גדולים דעלמא אסור למסור אפי' שאינו מתחייב צ"ק:
את מהימנא לי בשבוועה. ולכן היכא שהשומר הראשון יכול לשבע על האונס או שהיו עדים בדבר פטור אפי' מסר לחש"ו ומתה צרשום כיון דלף צבית שומר הראשון היתה מתה דמלאך המות מה לי הכא מ"ל התם כו' וסובר רבא שזהו טעמו של רבי יוחנן ולא כצ"י ולמרי טעמו של רבי לרזני כו' וכן הלכה כרבא א"כ כר"ח דפסקי' כצ"י:
שהעלה למרעה שמן וטוב. דהשתא לא הוי פשיעה. כהעלה: אי הכי עלתה נמי. בשלמא לרבא דלמרי מלאך המות כו' לא יטורח להעמיד צמרעה שמן וטוב ולכן העלה לראשי צוקין ונפלה חייב משום העלה אפי' שפלה צע"כ שמתקפו וירדה ורישא דקתני אי עלתה פטור מייירי שמתקפו ועלתה וכן הנפילה היתה בתקפתו וירדה כמו צסיפא אכל לנצי דלוקמה צמרעה שמן וטוב ולא פשע כהעלה וחיוב משום שפשע צנפילתה דמייירי שהיה יכול לתקפה ולא תקפה א"כ רישא נמי אפי' תקפתו ועלתה אמאי פטור ליחייב משום נפילה שהיה לו לשומרה שלא תפול דמסתמא נפלה דרישא הוה כמו נפלה דסיפא שהיה יכול לתקפה ומשני נפלה דרישא מייירי שמתקפו וירדה דומיא דעלתה דמייירי דתקפתו ועלתה ולא דמיא לנפילה דסיפא וא"ת אמאי נקט כרישא עלתה וצסיפא העלה והלא אין חילוק בין העלה מדעתו לעלתה צע"כ כרחו וצנפילה לצד הוה ליה לפלוגי דתקפתו וירדה הוה אונס לא תקפתו חייב וי"ל דרישא נקט עלתה לגלוי נפלה הוה צע"כ וסיפא נקט העלה לגלוי נפלה הוה שהיה צדו לתקפה ולא תקפה דומיא דהעלה שהיה צדו וק"ת וסיפא כיון דמייירי שהיה יכול לתקפה אמאי אוקמה צמרעה שמן וטוב אפילו כהעלה כיון שהיה יכול לשומרה לא היה מרעה שמן וטוב לא פשע כהעלה וי"ל כיון דאין לרזני כההמה כהעלה זו פושע הוא שיש לו לחוש שמה ישכח ולא ישמרנה מליפול ולכן אס מתה היה חייב: גזל

מוסף רש"י

על דעת אשמו ובניו
הוא מפקיד. על דעת שלא
יהא שומן נמנע מלמסור
לאגס ביתו הגדולים
ולתנניס לו הוא מתפקד
(לקמן פ"ב). את מהימנא
לי בשבוועה. דשומר חנם
נשבע שלא פשע (ב"ק:א:טו:).
לראשי צוקין. הריס חזין
וגנבין (לקמן פ"ב). אוריא
דהר קטלה. לא מתה זו
אלא ממתת חויר, כל היתה
לימדה גנל חלוהי רב
וקשה לה (לקמן פ"ב).

מוסף תוספות

א. דהא ליכא שבוועה
דלימא ליה אתה מהימנא
לי בשבוועה. ר"ש.
ב. משא"כ לטעמו של ר'
שהיה יכול לתקפה ולא תקפה א"כ
דאין רוצני שהיא פקדוני
כיר. אחר. רש"י.
ג. משום דפסקין הלכה
כסוף פרקין דתחלתו
בפשיעה וסופו באונס
יוחנן דהוה נקט משום
חייב, וא"א לומר לו דבכל
דוחקא קיילי כרבה לגביה
דאביי בר מיציל ק"ס
ואין כאן תחילתו בפשיעה
וסופו באונס כדפרשתי
לעיל. ח"ס הראשון. ד. שיש
לו לעלות במרעה טוב.
מיוחס לרש"י. ה. לפי
שפשע כשהעלה שם, כיון
שלא היה שם מרעה,
ובכלה פשיעה היא
מתחלה ועד סוף. רש"י.

דרכה. כראש הנזק: פטור. דהו סופו צאגס: אוריא. זניה: אונס. עייפות טורח המעלה: למרעה שמן וטוב. דרך הרועים להעלות שם כהמות לרעות: לטוקפה. להחזיק בה שכן דרך הרועים: עלנסה: שסקפסו. על כרחו ועלתה ולא יכול להחזיק בה שמוקה היתה מעלתו:

המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

לו.

עין מושפא
גר מצוה

(6) [על לז, ט] ג'כ"ג
 ד'ג: א לשל ג.
 (ד) ז"ק ק: בעומ ק"ס:
 (ה) [קדושין מה: ופ"ק].
 (ו) [לגלג ר"ע ה"א כ"א].
 (ז) [וש"ע מוס' שנת ע"ג:
 ד"ה וז"ל, (ט) [ונתום'
 דפקדן הגולם שם כחני עד
 לז"ל אפי' ללאת י"ש אין
 חייב ל"י טרפון אלף בגול
 אלף בפקדון ומקח דלא
 עשה איסורא לא כ"י ע"ש]
 [עין רש"י (ט) (ב"ק ק"א)].

רבינו הגנאל

אף בראשונה, בהא דנתן
 למי משלם למי שהפקידון
 אצלו, חולק עליו ר' יוסי
 ואומ' אינו משלם אלא
 לבעל הפקידון, ואין הלכה
 כשמואל דהא ר' יוחנן
 פליג עליה, דהא בהדיא
 אמ' ר' יוחנן מודה ר' יוסי
 בראשונה שאינו משלם
 אלא למי שהפקידון אצלו.
 וקיימ' לן כר' יוחנן
 הדינא בעלמ' שמואל ור'
 יוחנן הלכה כר' יוחנן, וכל
 שכן ר' אלעזר דתלמיד
 קטן הוא לגבי ר' יוחנן.
 מתני' אמ' לטעם גולת'
 אחד מבם מנה ואינו יודע
 אהו, נותן לזה מנה ולזה
 מנה, ומשקי' עלה
 ומספיקא מפקדון ממונא
 וכו', ורמינא שנים
 שהפקידו אצל אחד זה
 מנה וזה מאתיים וכו'.
 דהיינו פקידון אבול קא
 רמינא, ורמי פקידון
 אפקידון, דנתן בספא (6)
 דמינא דמנה, או אבוי של
 אחד מהם, הפקיד אצלי
 מנה נותן לזה מנה ולזה
 מנה שהיה מפי עצמו,
 אימא ספא דהא מתני'
 שנים שהפקידו אצל אחד
 כו'. ופרקי רבא רישא היה
 לו בעת שהפקיד אצלו
 לזמ' לו מה שנק', וכיון
 שלא דייקדק לידע אי זה
 מהן הוא המפקיד אצלו,
 איזו אפסיד אנשניה,
 לפיכך משלם לזה ולזה.
 ספא בנותן ששנתן
 ופקידו צורוחותין ביחד
 וכל אחד רואה כי הצורח
 אחד גדול שיש בו מאתיים
 והאחר קטן שאין בו אלא
 ק', יכול למימ' מי
 שהפקידו אצלו כיון
 דחזיתו דאין מקפיד בעל
 הצורח הגדול לזמ' ידע כי
 הצורח הגדול שלי הוא
 והקטן לחבירו, אימא כיון
 דלא דייקדק אהדין מהמני
 לפיכך לא דייקדקת. תוב
 רישא אישא רמתינ', דנתן
 בסוף [כמותו (קוח): גול
 אחד מה' ואינו יודע אי זה
 מהן גול, מנה גזילה
 ביניהן ומסתלק דברי ר'
 טרפון וכו', אלמא
 מספיקא לא מפקדון
 ממונא, ואסיק', מדקמינ'
 התם ומודה ר' טרפון
 באומ' לטעם גולת' אחד
 מבם מנה ואינו יודע למי
 מבם שנתן לזה ק' ולזה
 ק', ש"מ מינא דהכא ר'
 טרפון היה, קשיין אהדרי.
 ופרקי' התם גבי גול אחד
 מה', כשתובעין אותו,
 שמתח' גזילה ביניהן, אמ'
 להן הנה היא מנותח'
 לפניהם מי מבם יבירד
 שהיא שלו יטלנה. אבל
 הכא במשנתנו, בבא
 לצאת ידי שמים, דקמינ'
 שהיה מפי עצמו, ואין
 תובעין אותו אלא ב"ד אמ'
 (6) היינו ספא דקטע'.
 (6) היינו ספא דקטע'.

אף בראשונה. בשלם ולא רצה לשבע כיצד זה נותן לתוך כיסו כפילו של זה אלף יחזיר הכפל לבעלים: **שכבר שילם.** קודם שנמלא הגבגב וקנה כפל כדאמר מעיקרא אדעתא דהכי אחמי לדיה: **בתנאי' שהודה מפי עצמו.** הואיל והודה מפי עצמו, ובגמ' מפרש טעמא מנה הוא: **הוא: זה אומר מאתיים שלי.** לאחר זמן כשצאו ליעול פקדונו: **מה הפסיד הרמאי.** א"כ לא יודה לעולם על האמת: **מסוך הגדול.** ישכרנו: **גמ' מספיקא מפקדון ממונא.** דקמינ' נותן לזה מנה ולזה מנה: **ולא אמרינן.** כשזה מוצע וזה אומר איני יודע אם לך אם להבדך אוקי ממונא בחזקת נמצע זה שלא נפסידנו ממונו והא דמנה עד שיבא אליהו: **ישא.** דהא גברא הפקיד ה"ל כמי שנאמנים זה על זה להפקיד שני פקדונותם בצרכו אחד דלית ליה למידק מה יש לזה כמותו ומה יש לצרכו וכו'. **אלא דלא כד הוה מיהו כיון שהפקידו זה בפני זה גילו דעתן שלא חשדו זה את זה לומר שמה חבירו ימצע המאמץ: ומאני' דהכא ממאי דר"ע היא.** דתקשי לך דלמא ר"ע היא דפליגי נמי בההיא ואומר לא זו הדרך מוליאתו מיני ענייה עד שיגלם גזילה לכל אחד ואחד: **דקמינ' ענה דהסיא גו'. אלמא מודה ר"ע בהא ומאי שנא:** ומשנינן **הסס דקטעני ליה.** והוא אין חפץ ליתן אלף מן הדין ומספיקא לית לן לחיוביה לכל חד וחד: **הכא צבא ללאס ידי שמים.** מתלוו צל לימלך מנה יעשה ולא יעשה דהשתא ודאי אמרינן ידי שמים לא יאלת עד שתמן לשניהם שאס תהא מונחת עד שיבא אליהו נמלא הגנול מפסיד על ידך: **דיקא נמי.** דטעמא דמתני' צבא ללאס ידי שמים מן העונש ולא מן הדין מדתלי טעמא צדודה מפי עצמו שלא היה אדם תובענו כלום משמע שהוא צל לימלך: **והנה מה טוען.** לכל אחד דקמינ' מניח גזילה צנייה ומסתלק: **זוט**

גזל מחמשה. לא שייך הך פלוגתא לפלוגתא דרבי יוחנן ורב הונא דפ' השואל (לקמן דף 15): צברי ושמא' א' לאפי' לר"ע דאמר מניח גזילה צנייהס היינו משום דיודע צדאף שלא גזל לכולם רק לאחד אבל צרי ושמא' יודה דצרי עדיף ור"ע לאמר ישלם לכל אחד ואחד היינו משום שיודע צדאף שהוא חייב לאחד מהם אבל גבי צרי ושמא' יודה דפטור שאינו יודע שהוא חייב כלל: **דקתני עליה ומודה ר"ע.** ה"ה דה"מ למפרך מצברייתא אמאי מודה אלף ניחא ליה למפרך ממתניתין דיצמות אמתינן (6) (6): **התם דקא תבעי ליה הכא בבא לצאת ידי שמים.** לכאורה נראה דהשתא לא כריך לטעמי קמאי דאין חילוק בין כרך ללא צ' כריכות ורישא דנותן מנה לזה ומנה לזה צבא ללאס ידי שמים וסיפא דקטעני ליה יהא מונח אך מדלא קאמר אלף התם דקא תבעי ליה משמע דלא הדר משנויא קמא וכן לקמן (ע"ב) דפרין נמי ומי אמר רבא צ' כריכות ה"ל למידק משמע דלא הדר ציה לך נראה דכולה מתני' איירי דבהא ללאס ידי שמים ולכן צרישא צדודה ליה למידק נותן לזה מנה ולזה מנה צבא ללאס ידי שמים וסיפא דצכךך אחד כיון דלא ה"ל למידק אפילו צבא ללאס ידי שמים אינו חייב ולרבי טרפון נקט צרישא אצו של אחד מכם ולא נקט אחד מכם לרבותא ולאפילו שמה ושמה לך אינו חייב אלף ללאס ידי שמים דאמר לקמן (ס) דצשמא ושמא אינו חייב לכל אחד ואחד לר"ע מדירא ונקט אצו דאי הס עכמן הפקידו אס כן מסתמא תבעי ליה וה"ל צרי ושמא ואפילו מדינא חייבין לר"ע דמתניתין אחי כר"ע נמי דקאמר לקמן (ס) ממאי דמתני' דהכא ר"ע היא ועוד דהלכה כר"ע מחצירו וצסיפא דלא נקט שני אצומיכס הפקידו לרבותא לא מני הכי דל"ע ר"ע לטענו צרי פטור אפילו ללאס ידי שמים ואפי' לר"ע כיון דלא פשע דלא הוה ליה למידק ולא מחייב ר"ע מדינא אלף צברי ושמא והיכא דהוה ליה למידק אלף צשמא ושמא אפי' צשני כריכות אינו חייב אלף ללאס ידי שמים והיכא דלא הוה ליה למידק פטור אפי' ללאס ידי שמים ואפילו צברי ושמא וא"מ דצפרק הגול קמא (ב"ק דף קג: ושם קד. ד"ה צככך) קאמר מעשה בחסוד אחד צבא לפני ר"ע ואמר ליה הנח דמי מקחך צנייהס וכי לא צעי חסיד ללאס ידי שמים וי"ל דר"ע אמר ליה שק"י הדין ואת התם דפרין אמתינן דקתני הגול מחצירו שוה פרוטה ושבע לו ויליכנו אחרינו אפילו למדי ומוקי כר"ע כו' ומאי איריא נשבע אפי' הודה נמי

צווח **דמינא מודה ר"ע כו'** ומאי פריך והא לוקמי צרייתא דמודה ר"ע צבא ללאס ידי שמים ומינא וי"ל דמתני' דהתם מינא ליה צבא ללאס ידי שמים וקא אמר אס רואה להציא גולו למדי (6) דמתן הביא אשמו עד שלא הביא גולו לא יא' לך פריך דצלא צעושה ולא קרנן כריך להציא גולו למדי אס רואה ללאס ידי שמים:

לח א מיי פ"ד מהל' גולה ואבדה ה"י י סמך עשין עג טוש"ע ח"מ ס"י שפא סעי' 3:
 ב מיי פ"ה מהל' טעון ונתעון ה"י 1:
 לו ג מיי פ"ה מהל' שאלה ופקודן ה"ל ד ועי' במ"מ סמך טעון פ"ח טוש"ע ח"מ ס"י שפ"י 6:
 לו ד מיי שם טוש"ע שם סעי' 3:
 לח ה ו מיי שם טוש"ע שם סעי' 6:
 לב ז מיי פ"ד מהל' גולה ואבדה ה"י י סמך עשין עג טוש"ע ח"מ ס"י שפ"י 3:
 הגהות הב"ח (6) תוס' ד"ה דקמינ' וכו' אמתינן דהכא הס"ד:
 גליון הש"ס
 בתנאי' אלא הכל היא מונה. עיין גיטין דף מד ע"ג מוס' ד"ה נטייה: גמרא פקדון אבול קריית' עיין גיטין דף כב ע"ג מוס' ד"ה ממונה: תוס' ה"ה דקמינ' וכו' ה"ה דה"מ לטפד. ובה שנת דף עט ע"ג ועיין בתוס' שם ד"ה וז"ל:
 מוסף רש"י
 א"כ מה מספיד הרמאי. ולמה יודה הרי קצול את של, אלא הכל יהא מונה. ויפסיד הרמאי (רש"י ג). מניח גזילה ביניהם. ולא צעי לחמתיי לדיה וקני צמנת לפניו שחי הכעלס שם הוא (ב"ק 32). בבא לצאת ידי שמים. ורש"י דבי דינא לא מני מחייב ליה אלף מנת לפניהם, מיהו די עונש אין יאל' עד ששלם לטעיה. דהא לאו לבעלס אהדיה (ב"ק 32). וכוין דקא מודי צדאף גזילה לא נפיק מיר"ש עד דעביד השעה היכא דליכא קצת מענת צבא דהא גולן ידע דגזילה (ב"ק פ"ח).
 מוסף תוספות
 א. גבי מנה יש לו בידך והלה אומר איני יודע. מוס' הל"ש. ואפילו לרב הונא ורב יהודה דאמרי התם חייב דשמוא וכו' ברי עדיף ומספיקן ממונא הכא מודו דאין צריך לשלם לכל אחד. מוס' ז"ק קג: ד"ה דמי. ב. דלכתחילה בא עמו לדון, אם הוא חייב מן הדין, וישוב מה שפעה עשה. מוס' ד"ה דק. ד"ה צככך.

מודה

אין לך דרך לצאת ידי עברה אלא אם תתן לזה ק' ולזה ק', שמכל מקום השבתה הגולה לנגול עצמו.

המפקיד פרק שלישי

בבא מציעא

לח.

עין מושפט

בג א מיי פ"ז מהל'
שאלה ופקדון הלי א
ועיין בהשגות ומ"מ סמך
עשין פה טו"ע ח"מ ס"י
לכ סת"ף טו:
ב"ב ב מ"י ט"ז:
ב"ב ג מ"י ט"ז וסמך ט"ז
טו"ע ט"ז:
ב"ב ד מ"י ט"ז:
ב"ב ה מ"י ט"ז וסמך ט"ז
טו"ע ט"ז:
ב"ב ו מ"י ט"ז וסמך ט"ז
טו"ע ט"ז:
ב"ב ז מ"י ט"ז מהל'
ממנו עי"ה ה"א
סמך עשין קכ"ט טו"ע ט"ז
ס"י כ"ט סת"ף ז:

והא טעמא דרבי יוסי משום הפסד הרמאי הוא. וכיון דטעמא
כזכי מה לי כלי מה לי מעות והיי מיפקד אדעתין למימר דנמעות
מודה להו דבזבזן ודמאלי אנטרין למתנייה: לרצון אינטידי.
למשהויעין מילתא דרצנא נחננה למריוהו ואי תנא כלים צרימא
הכי נמי ללא אנטרין מו למתני
מעות אכל השתא דתני מעות צרישא
מני כלים למימר לא זו בלדז לייכא
ספידא דשכינת כלי אלא אף זו
לדיכא ספידא דגדול אמרינן הכי:
מיתני' אנודין. ע"י עכברים או
יריקון: לא יגע בהן. למוכרן וטעמא
מפרש בגמ' גב' קב שלו. חזינה
עליו על ידי שעמל בהן וקב שישאר
לו משה הוא רוצה מתשעה קצין
על אחריש סיקא דמיתהן אס ימכרס:
לא ימכרן ר"ל. ואסור להאכילו לזרים:
(ב) לפיכך. הואיל ואסור למוכרן
משום דרוצה אדם בקב שלו הרי הן
בזחוק קיימים ומותר בעל הצית
לעשותן תרומה ומעשר על פירות
שש לו צנימו: מאי לעילך. אסור
מכירה משום הא הוא והיי מלי
תנא עשייתו צאסור מכירה: השתא
דאמור רצנן לא סנוזן דחיישין.
שנא עשאן המפקיד תרומה הרי הן
בזחוק שלה נמכרו ועושה אותן בעל
הצית ט"ל. מחלוקת. דמתני':
כנדי חסרונו. כדכך שאר תבואות
כמו שפורש במשנתנו (לקמן דף מ.)
לחיינו ולאוורו משעה תלמי קצין לכור:
אכל אס אנוזין יוסר מכדי חסרונו.
אפי' רצנן מודו ליימכרס צנ"ד:
והוי פליגא. הא דרבי יוחנן דאי
איכא למיחש לשמא עשאן בעליהן
מרומה אפילו צימר מכדי חסרונו
נמי אסור למזניניהו: מי לימא
פליגא. דוקא אמר רב כהנא שאס
תשעה קצין הן נוח לו שארזו עד
קב ואל ימכרס דהוה ליה יוסר מכדי
חסרונו ופליגא הא דר' יוחנן עליה
או לאו דוקא ט' קצין נקט אלא נוח
לו שיהא נפקד קלת ולעולם כדי
חסרונו ותו לא: גוזמא. שפת ימר:
מייבזי. לרבי יוחנן: וקאליז. בעל
הצית טבליש שאין פירותיו מתוקנין
לשו. בתמיה ותי' ליוש שמה עשאן
כו'. ונמלל המוכר מאכיל תרומה
לזרים: דמי פרומה. צול שאין
עליה קופלין לקנוטה שאינה נאכלת
אלא לכהניס וזריכה שימור צטהרה:
לקמיה להא דהויא יסר מכדי חסרונו.
לומן מרובה יש באזון ימר
מכדי חסרונו: מקמי דיהיו כו'.
שאין אדם משהא טבליש כל כך זמן
מרוצה כוה מלתקן: והדיני. יא
טעם דובשנו והחמין אשמלי"ר בלע"ז
(ח) כדאממר (איזו ג) וכלל תבואתי
תשרש מעקר שרשיה וכמו עד לא
יתקן חבל הכסף (קהל יב) יפתחו
תרוקות עבותיה: עושה להס תקנה.
לקמיה(י) מפרש מאי תקנה יש עוד הלא
כל קילקול העמיד ללא כזר צא
הוא: ואין מוכרן לעצמו. שלא שרדוהו
שנא לקחן צול: פורטין. מחליפין
פירות נחושת בנלעי כסף מפני
השפירוטות מתעפשות ונפסלות:
סמחוי. מאכל שגזין מצעלי
מאחר שעמדו בנלקולס הרי כזר
עמדו ולא יתקלקלו מעמה יוסר
אכל שאר פירות הולכין ומרקיעין
תמיד:
למאי

לעני רש"י

אשמלי"ר [אשמלי"ר].
להחמין. (על דבש).

מוכר רש"י

אבודין. ממין וסולנין
(פסחים י"ג). והדיני.
מתקלקל ועשה לולא תחמת
ממונות (פסחים י"ג).
פורטין. פירות על חמת
שנא ללקח וכשמאן
אחרי ממלית לרין
לפורטין כסף (פסחים י"ג).
פרוות שגזו לוקחין דניני.
כסף לפי שהפירות של
חמת ממלית (ב"ב ח).
ראין פורטין לעצמם.
יחסוס שפורטין צול (פסחים
י"ג).
תמחוי. קעביה גדולה הא
וינזין דה נבאס מאלל
מעבלי חמיס ומתקנין
לעניס צ' סעדות ליוס
מיוס ליוס (שבח פ"ח).
ראין מוכרין לעצמם.
שנא יחסוס עקחוס צול
(פסחים י"ג).

מוכר תוספות

א. משום כבוד שבת
והיינו כשצריך לאכול
אותן פירות שבת.
מוס' עינין ג' א. גבי
חבר שאמר לע"ה מלא
לך כלכלה של תאניס
מתאני, מעשר ליהם
ממקום אחר, ומפרש
התם. מיוחס לנישוא.
ג. ולא יליכר ע"ה
איסורא רבה לאכול טבל.
ד. דלא
שכיחא שיהא לו פירות
בביתו ולא ידא לו לשבת
אם לא יעשרו ממקום
אחר. מוס' עינין ג' ומי'
הכא לגבי פקדון יש לספק
כל מה שנוכל לגבי שלא
לעשר. לא פחות ולא
ר"ש. ה. ויבחר, דברי
הכל מוכרן, לימא לא
פליגי אלא כדרי חסרונו
מזוממם, לא פחות ולא
יחבר. מוס' ה"ה"ט. ד. דאמר
מוכרס בב"ד, הא אם היו
בביתו נמי היו מקלקלים
כ"כ. ר"ש. ז. וקרי בכדי
חסרונו לפי שצריך לא
נתחסר יוסר מכדי חסרונו
העולה לשנה. מוס' פסחים
יג: ד"ה כתי. הלכך יש
לחוש שמא יחסרו הבה,
לכך ימכרס לרשב"ג.
מוס' ה"ה"ט. ח. ולרבנן
על ימכרס עד חסרונו. מוס'
יחור מכדי חסרונו. מוס'
ה"ה"ט. ו. ושמה עוד לא
יחסרו עד מלאת שנחם
(דעתא) כל [עתיק] הוא
שלקחו כל חסרונו.
מיוחס לרשב"ג. ט. הא כי
אמרינן לעיל דרבנן רדאי
פליגי היינו בראק סלקא
דעתיך דמוכרן לישראל
בדמי חולין אבל השתא
דמוכרן להו א"כ אף לר"י
הפטור על החוב. ר"ש.

שמא עשאן תרומה ומעשר על מקום אחר. הקשה ר"ת וכי
נמשרו חזירים לתרום שלא מן המוקף כדאמר בפרק כל
הגט (גיטין דף ל:) ופ"ק דמולין (דף יד.) גבי ר"מ שאכל עלה של
ירק ואור"ת דהכא גבי פקדון מולין בחששא מועטת שלא יגע בשל
וחיישין שמא צמיז צמיז פקדון מולין בחששא שבת שבת
מן המוקף דשרי"א כדאמרינן בהאשה
רצה (יבמות דף ג.) אי נמי כדאמרינן
פרק בכל מעשרין (עירובין דף ז:)
ג. ניחא ליה לחזר דלעביד איסורא
זוטא דהיינו שלא מן המוקף אלא
במולין (דף יד.) ובפרק כל הגט
(גיטין דף ל:) לא חיישין כיון שאינו
פקדון וטפי אמרינן בפרק זה בזרע
(פסחים דף ל.) לאו שאזיזה העמין
מעות צדיקה ויהיה ומגדל ואמר של
מעשר שני אם הם סמוכים לא אמר
כלום אלאמא אזלינן צמר רוב מעות
שהם מולין להקל ואע"פ שפירש שהם
מעשר ובהאשה שאלכה (יבמות דף
טז:) גבי מלא עלי והיה כחוב עליו
קו"ף קרנן תיני תרומה הא אין
כחוב עליו לא חיישין והא דאמרינן
צהוב (לקמן דף מ.) ישראל שאמר
לכן לו כור מעשר ל' לצורך צידי
רשאי לעשות תרומת מעשר על מקום
אחר היינו נמי בצמחות ומינס טובים
וכן הא דייקו צמחות לפיכך בעל
הצית עושה אותו תרומה ומעשר
על מקום אחר:

מחלוקת בבדי חסרונו. פרש"י

כדכך שאר תבואות
והקשה ריב"ס ופי פליגי צנשעה
דצפחות מכדי חסרונו לכ"ע לא
ימכרו (עוד דל"כ מ"ט דרשב"ג.) ו"ל
דפליגי שנמחקר צמדש או צמדשים
יומר משרגילות להמחקר עד אותו
הזמן ופליגי עד שיעלה החסרונו
צמדש או צמיז מעשה תלמי
קצין לכור שהוא כנדי חסרונו
לשנה שלמה"ל:
מזובנינן לכהניס. ולשמא יעשס
אחר המכירה ליכא
למיחש דיתר מכדי חסרונו לא שעת
וכי עביד להו צעה"ב תרומה ומעשר
עביד להו מקמי דליהו יוסר מכדי
חסרונו ופיכך לרב נחמן נמי דלזניניהו
לכהניס כנדי חסרונו לא פריך דהא
איכא למיחש לשמא יעשס אלא צימר
מכדי חסרונו פריך דלזניניהו ויומר
תימא הכי נמי והא אמרת דרב נחמן
ודאי פליג ומשני דלרב נחמן יוסר
מכדי חסרונו שכיח והקשה ריב"ס
מי דחקו לומר דרב נחמן פליג ג' לימא
דצמר מכדי חסרונו לד"ה מוכרן
ולכא למיחש לשמא יעשס דלא שכיח
כמו לרב כהנא ומי' ר"ת דמתני'
מיידי אפילו צפשמן או צפירות
מתוקניס והתם מאי טעמא לא יגע
צהס" ע"כ משום דרב כהנא דרוצה
אדם בקב שלו צמחשעה קצין של
חזירו אס כן מאי אהני טעמא
דשמא עשאן תרומה ומעשר על
מקום אחר אי לאו לאשמעינן דאפי'
ציתר מכדי חסרונו חיישין א"כ סדר
דאפילו יוסר מכדי חסרונו שכיח:
עד

מזובנינן לכהניס

אמר כן דמאי שנא. רעבי"א. י. הא לכא למיחש שמא עשאן תרומה דא"כ היו תורם
מקום אחר אלא כקריב זמן, שדבר ברור הוא שאין בתוך זה הזמן עלה בהן יותר מכדי חסרונו,
ותורמה נפטרה הפירות שהפרישן עליהן, אבל אחר זמן הרבה דאיכא למיחש דילמי' הוא כזר יותר מכדי חסרונו לא. ועל
אורחא דא (רס"ג) דשמענתא הרה. ומקשי', המפקיד פירות אצל חבירו והחובין וכו'. פי' כיון דקום קום, כיון שהחמין כך יימדי בחיובו וצולמס.

הנהגות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מישיב ומי
לזרם הס"ק והל"כ מ"ה
היינו דקדמי לפיכך
הואיל: (ב) ד"ה ופרטינן
ואי משמחי מאי מוצנינן:

רבינו הנגאל

המפקיד פירות אצל חבירו
אפי' הן אבודין לא יגע
בהן. מאי טעמ', אפי' רב
כהנא וציה אדם בקב שלו
מ"ט קבין של חבירו. רב
נחמן בר יצחק אמר
חיישין שמא עשאן
תרומה ומעשר על מקום
אחר. ומקשי' בשלמי'
לעשייה דרב חיינו היינו
דקדמי לפיכך, פי' כיון
שאין אדם רוצה שיהלך
לו פרוחיה אלא ישאר לו
כמות שהן, לפיכך בעל
הצית עושה אותן תרומה
ומעשר על מקום אחר.
אלא לעשייה דרב נחמן,
ספני שבעל הצית עושה
אותן תרומה מיבעי ליה
למימה. ופרקי', כיון דאמור
רבנן לא יגע בהן דחיישין
שמא בעליהן עשאן
תרומה, לפיכך בעל הצית
עושה אותן תרומה כו'.
א"כ רבא רב בר חנה א"ר
יוחנן, מחלוקת תנא קמא
ורשב"ג, דא"כ תנא קמא
לא יגע בהן, בזמן
שחסרונו כדנזן במתני'.
הרי זה רוצה לו חסרונו,
אבל יותר מכדי חסרונון
דברי חבירו מוכרן בב"ד.
הא דא"כ ר' יוחנן דברי
הכל מוכרן בב"ד ודאי
פליגי אדרב נחמן, דהוא
א"כ חיישין שמא עשאן
תרומה, ותורמה אינה
נמכרת לשום חולין, ור'
יוחנן הא אמר מוכרן,
הלכך פליגי דרבי. לימא
הלכך פליגי דרבי. לימא
דא"כ ר' יוחנן פליגי נמי
אדרב נחמן, דהא אדרי
לא ימכרס קאמי'. ודחי'
את לו למימר דא"כ
רב כהנא לא ימכרס אלא
היכא דחסיס פחות מכדי
חסרונו, והוא כדנזן לקמן
לחייסין ולאורו ט' וצאי
קבין לכור וכו', אבל
בתוספתא יתיר מזה לא אמר
רב כהנא לא ימכרו. ולא
פליגי עליה דר' יוחנן.
ומקשי' לר' יוחנן, ויחשו
דילמי' הוה בהן חסרונו
מכדי חסרונו ששנינו
במשנתנו, וימכרס על
פי כ"ד מי שהיו מופקדין
אצלו, ולמה שנינו לפיכך
בעל הצית עושה אותן
תרומה כו', פי' כגון שהיו
על פירות טבל בביתו אמר
הפירות שיש לו פקדון
אצל חלו הרי הן תרומה
על הפירות הללו, ואוכלס
על מנת שפירותיו קיימין,
וכיון שצמחם נמצא אוכל
טבליס למיפרע. ופרקי' כי
מוזבנינן להו לתי פירי,
לכהניס מוזבנינן להו בדמי
תרומה, שאם יבואו
בעליהן ויאמרו כי תרומה
היו יחורו דמייהן לכתן,
והחוב ידוע עשאן בעליהן
עושין אותן תרומה על
מקום אחר אלא כקריב זמן,
ותורמה נפטרה הפירות שהפרישן
עליהן, אבל אחר זמן הרבה דאיכא למיחש דילמי' הוא כזר יותר מכדי חסרונו לא. ועל
אורחא דא (רס"ג) דשמענתא הרה. ומקשי', המפקיד פירות אצל חבירו והחובין וכו'. פי' כיון דקום קום, כיון שהחמין כך יימדי בחיובו וצולמס.